

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek 1908. október 23.

221. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 228)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A haditengerészet a delegációban.

A magyar delegáció tegnapi ülésén mindenekelőtt a tengerészeti előiránnyal foglalkoztak:

Zichy Tivadar gróf elnököl. Jegyzők voltak Semsey László gróf, Edelsheim Gyulai Lipót gróf és Zboray Miklós, aki a jegyzőkönyvet olvasta fel, amelyet hitelesítettek.

Az előadó.

Mailath György gróf előadó kifejti, hogy az 1909. évre szóló költségek 63.437.860 koronára ruognak, amelyből 58.987.310 korona a rendes és 4.450.550 korona a rendkívüli szükségletre esik. Ez az előirányzat 6.437.860 koronával magasabb, mint a tavalyi megállapított 57.000.000 koronányi összeg. Az egyes címeket okolja meg ezután, majd pedig a haditengerészet mult évi működéséről szól. A tengerészeti jelentésből, szerinte, céltudatos munkásság benyomását kapjuk. A tengerészeti alreáliskola tavaly megszűnt. Ugy tudja, hogy a két másik csatahajót a jövő évre bocsájtják vízre. Ezen a réven vizierönket tetemesen meg erősítettük. A legújabb gyorscirkáló az Admirál Spaun épülése szintén előrehaladt. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

A vita.

Szabó István panasolja, hogy a tengerészeti költségvetés leginkább a költségek viselésében jut kifejezésre. Jellemző erre a „Berliner Tageblatt“-ban most augusztusban megjelent cikk, amelyet Gaetke volt német ezredparancsnok írt. A régi hajók átalakításáról szól és kérde, hogy mi történt a kiseljeztett kazamatahajók tűzvédelmi felszereléseivel, hajójaival, az ingó felszereléssel? Egyebekben bizik a tengerészet vezetőjében.

Vinkovic Bozsó és Tuskán Gergely horvátul beszélnek és azt mondják, hogy a horvátokat a tengerészetnél csak ágyutölteléknek használják, holott a tengerészet legénységének hatvan százaléka horvát.

Okolicsányi László kifejti, hogy ha a monarchia elsőrangú szerepet akar a világkereskedelemben elfoglalni, akkor fejleszteni kell tengerészeti erejét. Persze ez nagyobb áldozattal fog járni. Ezért sürgeti azoknak a függő kérdéseknek a megoldását, amelyek még mindig megoldatlanok, különösen a zászlókérdés intézendő el. A mostani zászló nem fejezi ki azt, hogy a haderő két államé. Ellenkezőleg az egységnek a kifejezője a mostani lobogó. Felpanaszolta, hogy a tengerészeti parancsnokság a magyar közgazdaságot teljesen elhanyagolja. A magyar ipar, a magyar termelés nem részesül a kvótászerű arányban. A legutolsó kimutatás szerint is csak tizenkét százalékot értünk el eddig. A nagy hajók építésénél sem kaptunk kárpótlást.

Babics Gyalszky Lyuba horvát nyelven szólalt fel.

Ugron Gábor reflektál a horvát nyelvű felszólalásra.

Az előttem szóló és horvát nyelven beszélő képviselő ur — ugymond — nemcsak saját álláspontját, de társai álláspontját is fejezte ki felszólalásában. Valójában feltűnik nekem, hogy a horvátországi urak sem saját hazájuknak, sem Magyarországnak közjogi helyzetét nem ismerik, nem akarják ismerni. Nagyobb hóbortjukban (Igaz! úgy van!) olyan álláspontot foglalnak el, amely az ország törvényeivel, százados szokásaival és a magyar

nemzetnek az ország és területe felett való szuverenitásával és azon területhez tartozó tenger felett való hatalmával nyíltan és világosan ellenkezik. (Igaz! Ugy van!) Azt mondta a képviselő ur, az a tenger horvát tenger. (Felkiáltások a hátsó padokból: Igen! Zaj.) Igaz, hogy a tenger körül horvátok laknak, de ha a tenger körül cigányok laknának, az nem a cigányok tengere volna, hanem az államnak a tengere, amelynek határai a tengerre ruognak. (Igaz! Ugy van!) Magyarország határai ruognak az Adriai tengerre, amelyet a magyar államnak horvát nyelvű polgárai is laknak, az magyar tenger. (Zaj a hátsó padokban.)

— A kikötőből. Október 22-én érkezett: „Marquis Baquehem“ osztrák gőzös Triesztből 2300 bál gyapjuval, 1100 zsák fűgével, 200 zsák szőlővel, 1500 zsák korpával és 100 tonna vegyes áruval.

Indult „Cypria“ angol gőzös Liverpoolba 1360 tonna liszttel és 130 tonna vegyes áruval, „Ebro“ angol gőzös Hullba 500 tonna liszttel, 130 tonna cukorral és 20 tonna vegyes áruval, Kassa magyar gőzös Valenciába 30 tonna vegyes áruval.

Hol van a horvát szuverenitás? Horvát szuverenitás nincs, horvát állam nincs. (Igaz! Ugy van! Zaj a hátsó padokban.) Szuverenitás, államhatalom nélkül egy nemzet nem lehet tenger birtokában. (Zaj.) Önöknek pedig nincs állami szuverenitásuk, önök magyar állampolgárok, azt a tengert, mely önök mellett van, azt a magyar állam védelmezi. (Igaz! Ugy van!)

Az a terület ma kifogás nélkül a magyar királyi korona hatalma alatt áll. Azért, hogy a magyar királyok szárnyai alatt csak kisebb részben óslakó horvátok, nagyjából a törökök elől menekülő horvátok védelmet találtak, oltalomban részesültek, testvéri szeretettel befogadtattak, az a magyar korona jogának szuverenitását legkevésbé sem csonkíthatta meg.

Aki azt követeli, hogy a tengerészet legyen horvát, hogy egy nagy birodalomnak tengerészete horvát legyen, annak meg kell számálnia azokat, akik horvátok ebben a birodalomban. Ha pedig megszámlálja, akkor rá fog jutni, hogy ha egy akkora birodalomnak a terjedelmét és fejlődését veszszük tengeri haderejének alapjául, azt a tengerészetet csupa horvátokkal ellátni, csupa horvátok vezetésére és kiszolgálására bizni: erre nem nyújt elég népességi erőt és nem nyújt elegendő bázist.

Még inkább megütözik azon, amikor a horvát képviselő beszédét azzal a fenyegetéssel zárja, hogy a jövőre nézve pedig a hadügyi költségvetést, ha a horvát nemzet és állam kívánatainak eleget nem tesznek, nem fogják megszavazni. Akik ilyen téves és álmódó, sőt valótlan és tudva valótlan álláspontokra helyezkednek, azoknak módjukban lesz Magyarországnak sokat meg nem szavazni, módjukban lesz sok leckét meg nem hallani, módjukban lesz sok kiábránduláshoz jutni és módjukban lesz sok keserű tapasztalás után a helyes utra térni arról a nagyzásról, arról a képzelődésről, amellyel egymást felbuzdították, egymást megtöltötték, egymást bátorították és együttesen a magyar nemzet, a magyar államiság ellen törnek, módjukban lesz arról leszokni és a sze-

rénység, a mérséklet és erejük arányában való igényekre szorítani. A tengerészet költségvetését elfogadja. (Élénk helyeslés.)

A vitát, minthogy több szónok nem volt, bezárták.

A parancsnok válasza.

Luchics sorhajóhadnagy a tengerészeti parancsnok megbízásából válaszol a vita anyagára. Szabó Istvánnak azt feleli, hogy a vezetőség a hajók átalakítására nagy gondot fordít. Az átalakítás azonban csak akkor történhetik, ha ezt a harcászati célszerűség megengedi. Így a „Kaiserin Maria Theresia“ cirkálóhajót is átépítik most. A kazamatahajók nem alakíthatók át, mert nem felelnek meg. Nem is tudnák követni a modern hajókat. A modern ágyuk is sülyesztenek a hajót. A páncél is nehéz volna. A költség is felette nagy. Ami az elavult anyagot illeti, azt gazdaságosan kezelik. A kimustrált hajók használható anyagát az új hajóknál használják egyrészt, a többit a vezetőség eladja. Ami Okolicsányi felszólalását illeti, hogy a magyar ipar nem részesül arányosan a tengerészeti szállításoknál, kijelenti, hogy eddig bizony ez akadályokba ütközik. Magyarországnak oly hajógyára, ahol nagy hajókat építhetnek, nincs. Ennélfogva a nagy hajókat Ausztriában kellett csináltatni. Ha létesül majd Portoróban egy nagy magyar hajógyár, akkor mi akadály sincsen, hogy a tengerészet nagy hajóit is ott készítsék. Akkor a kvótaarányt igen is könnyedén érheti el a magyar ipar. Mindazáltal máris jelentékenyen javult a részesedési arány Magyarország részére, az 1907-ben például 29 százaléknyira. Vinkovics, Tuskán és Babics felszólalására kijelenti, hogy a horvát nyelvet a tengerészetnél igenis kellő módon veszik figyelembe, a tengerészeti akadémiában is, a tisztek kurzusában is. Nem felel meg, hogy az akadémiában nincs elég horvát növendék. Ezidén huszonnégy horvát ifjut vettek fel. Elfogadásra ajánlja a költségvetést.

A bizottság a költségvetést elfogadja és a részletes tárgyalásra tér át.

A költségvetést minden vita nélkül részleteiben is elfogadták.

UJDONSÁGOK.

— A városi képviselőtestület és a városi állandó bizottság ülése. A városi képviselő testület és a városi állandóbizottság mint már jelentettük pénteken déli 12 órakor ülést tart, melynek napirendjére csak néhány jelentéktelen telekszabályozási és átruházási ügy, a halcsarnok rekeszeinek bérbeadása és egyes hiteltülpések vannak kitéve.

A zárt ülésben több városi illetőséget kérő folyamodvánnyal és személyzeti ügyekkel foglalkoznak. Ugyanaznap este a reprezentanza is tart ülést. Ennek napirendjében szintén csak kevés fontos ügy szerepel. Tárgyalás alá veszik többek között Paicurich városatya indítványát, hogy a városi tanítónőknek ültassék meg a férjhezmenés és döntés alá kerül az iskolaszék javaslata is, egy gyermekmenhelynek Plasszében és két kisdodovának San Giovanni városrészben és Foretta közelében való létesítése iránt.

— Uj honpolgár. Porcia Ottó helybeli fakereskedő tegnap tette le a magyar állampolgári esküt Vio Ferenc dr. podeszta kezébe.

Az eskünél jelen volt Suppantica a városi segédhivatali hivatal igazgatója is.

— A hangverseny egyesület zenés-télya. A helybeli Hangverseny Egyesület e hó 30-án pénteken este fél kilenc órakor nyitja

meg ez idei hangversenyeinek sorozatát. A Tartini konzervatórium egy Skolek Adolf zongora művészből, Heuberger Humbert első hegedűsből és Fabbri Agost cellistából álló triója szerepel ez alkalommal a következő műsorral:

1. Beethoven — Trio op. 1.
2. Brahm — Trio op. 8.
3. Rubinstein — Trio op. 2.

— **Pályázat városi állásokra.** A városi tanács pályázatot hirdet egy 2500 korona fizetéssel, 1000 korona lakbérrel és 300 koronás ötödéves pótlékkal díjazott fogalmazói és egy 1400 kor. fizetéssel 700 kor. lakbérrel és két 100 koronás ötödéves pótlékkal díjazott joggyakornoki állásra. A pályázati kérvények kelően felszerelve november 20-ig nyújtandók be.

Ezenkívül pályázatot hirdet a városi közművek igazgatósága egy a villamossági szakmában teljesen szakképzett segédmérnök állásra, amely 2500 kor. fizetéssel, 1000 korona lakbérrel és két 300 koronás ötödéves pótlékkal van díjazva. A pályázati kérvények ezen állásra november 10-éig nyújtandók be.

— **Hirtelen halál az utcán.** Tegnap este 7 óra tájban Novák Ferenc 36 éves munkás a Piazza Scarpán a Fiumara kávéház mellett hirtelen összeesett. Néhány járó-kelő azonnal segítségére sietett, de a munkás nem adott semmi életjelet magáról. Közben a helyszínére jött Schwalba dr. és Jellouscheg dr. orvos is, kik azonban látták, hogy már az ő segítségük sem használ, mivel a szegény ember szívizületében megfagyott. Holttestét a temető halottsházába szállították.

— **A magyar iskola ellen.** A horvátországi lacházai (Vladislavci) magyar iskola ellen olyan könnyelmű és gonosz módon tüntet a hatóság, hogy ezt a hallatlan eljárást még Zágrábban is illelnek tudomásul venni. A Julián egyesület magyar iskolája mellett ugyanis a község két év előtt felállított és most is fentart egy horvát iskolát, amelyre semmi szükség nincs. És ennek az iskolának fentartására két horvát és két magyar község adója után öt százalékos pótdát vetettek ki. E rablógazdálkodás, mely ellen mindkét nemzetiségű lakosság sürgős orvoslást követel, nagy elkeseredést idézett föl.

— **Az amerikai hajózási forgalom.** Azok a nagy hajóstársaságok, amelyek az amerikai kivándorlásból évek hosszú során át nagy hasznot húztak, az idén s a múlt évben azonban tetemes veszteséget szenvedtek. Így például Brémán keresztül az 1908. év január 1-től szeptember 30-ig 44.142 ember ment ki Amerikába, míg a múlt év hasonló időszakában 180.421 kivándorló ment ki Amerikába. Másfelől azonban az amerikai gazdasági és pénzügyi válság nagy tömegeket készített a visszavándorlásra. Különösen Magyarországra, Ausztriába, Oroszországra és Olaszországra. Körülbelül 800—900.000-e teszik a visszavándorlók számát.

— **A magyar ipar és a haditengerészet.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter érdekes leiratot küldött az országos ipar-egyesületnek. A leirat a következőket mondja:

A közös hadügyminiszter a közelmúltban kimutatásokat küldött be hozzám a cs. és kir. közös haditengerészet részére történt élelmiszelek beszerzésekről. E kimutatásokból arról győződtem meg, hogy az élelmiszerek: liszt, cukor, úlesztő, tésztaemű, só és ecet beszerzéseknél a magyar ipar vagy egyáltalán nem, vagy pedig nem a kvóta szerint azt megillető arányban részesedett, ámbár nézetem szerint aligha foroghatott fenn akadály az iránt, hogy a magyar ipar e cikkek szállításában a teljes kvóta erejéig ne részesedhessen.

A fősorolt cikkek ugyanis köztudomás szerint teljesen megfelelő minőségben és árban állítatnak elő, sőt az a cikk, mely a beszerzésekből a legnagyobb értéket tüntette föl, a buza liszt, speciális magyar ipari termék. A magyar iparnak ezen beszerzéseknél történt mellőzése iránt a hadügyminiszter irtól tájékoztatást kérvén, a hadügyminiszter ur megnyugtató az iránt, hogy a magyar malomiparnak a hadügyi szállításokban a kvóta arányában való részesíthetőségéről gondoskodás történt, de egyúttal közölte velem azt is, hogy a cukor és tésztaeműek szállításában a magyar ipar azért nem volt a kvóta arányában részesíthető, mert a múlt évi december 7-én e cikkre tartott nyil-

vános vereny tárgyalás alkalmával cukorra magyar cégtől egyáltalán nem érkezett ajánlat, tésztaeműekre pedig csupán egy ajánlat tétel, mely azonban, minthogy a bemutatott minták a követelményeknek meg nem feleltek, figyelembe vehető nem volt.

A hadügyminiszter ur ugyanakkor utalt arra, hogy ama csekély érdeklődés folytán, a melylyel a magyar iparosok a szóban levő vereny tárgyalások iránt viselkedtek, lehetetlenné válik a tengerészeti kormányzatnak az, hogy a magyar iparnak figyelembe vételével irányuló követeléseinek a megillető mértékben eleget tessen és a kvóta szerű arányt a szóban levő cikkeknel az 1908. évben befarhassa. Ennélfogva ama kérelemmel fordult hozzám, hogy hassak oda az érdekelte ipari köröknél, hogy a szállításoknak a megállapodások értelmében leendő elosztására irányuló fáradozásai eredménytel járassanak.

A hadügyminiszter urnak ezen közlése és kérése annnyival inkább lehangolóan hatott reám, mert sajnos, már ismételt alkalman volt tapasztalni, hogy a hadügyminiszter urnak a magyar ipar iránt, gyakorta tanusított jóindulata, valamint szakadatlan buzgólkodásom az iránt, hogy a kvóta szerű részesedést a hadügyi szállításokban lehetőleg a magyar ipar minden egyes ágazatának biztossá, hajótörést szenved az érdekelte iparosság érdeklődésének hiányan.

Fölkérem ennélfogva a tiszteit egyesületet sziveskedjék tagjainál odahatni, hogy a hadügyi szállítások iránt a jövőben az eddiginél több érdeklődést tanusítsanak, egyúttal tájékozást szerezni az iránt, mi indította az ezen esetben érdekelte iparosokat az említett nyilvános vereny tárgyalástól való elmaradásra.

— **Egy bizalmas szerb kiküldött utban az olasz királyhoz.** Mint értesülünk, kedden este Fiuméba érkezett teljes inkognitóban egy magasrangú szerb személyiség, aki még tegnap folytatta útját innen Anconába. Állítólag Péter szerb király egy levelét viszi Viktor Emanuel olasz királyhoz.

— **Vukotics montenegrói tábornok utja.** A Zágrábban két órán át fogva tartott Vukotics montenegrói tábornok utazásáról a következőket sikerült megtudnunk.

A vasárnap délután ideérkezett „Gödöllő” gőzökre Zárában csendőrök szálltak fel és megkérdezték Baccich parancsnokot, rajta van-e a hajón Vukotics tábornok. Baccich kapitány, ki nem ismerte a tábornokot, nem-mel válaszolt és a csendőrök elmentek. A hajó elindulása után a helytartóság megtudta, hogy Vukotics mégis a hajón volt és ezért táviratot menesztett Zágrába a tábornok feltartóztatása végett.

Itt Fiumében a tábornok az Európa-szállóban töltött egy napot és Voucotie cetinjai tisztnak írta be magát. Megérkezése estéjén több itteni szerbbel konferált.

— **Olasz középiskola Fiumében.** A „La Giovine Fiume”-ban egy nemrég városatyai tisztéről leköszönt fiatal tanár, ki irredentista érzelmei miatt sehogy sem tud a helybeli állami középiskolákban tanári álláshoz jutni, több cikket eresztett meg egy Fiumében a város által létesítendő olasz tannyelvű középiskola érdekében. Most úgy értesülünk, hogy Baccich Icilio dr. a szóban forgó Gigante tanárnak kebelbarátja, az iskolaszék elé és annak döntése után a reprezentanza elé szándékozik vinni az olasz középiskola kérdését. Az urak mindenesetre megfelelnek egy középiskola nagy fenntartási költségeiről, no meg a közoktatásügyi kormány beleszólásáról is.

— **Automobil-omnibusok az alközségekbe.** Egy ujonnan alapítandó „Venus” nevű társaság nevében Bongyis Mihály helybeli villanyfelszerelési üzlet tulajdonos és Ungler Berta fiumei lakos egy tegnap a polgármesterhez benyújtott beadványban iparengedélyt kérnek a várostól, hogy Fiume utcáin és Drenova, Cosala, Plasze alközségek területein közönséges szállításra alkalmas automobil-omnibusjáratokat rendezhessenek. A kérvényt a város tárgyalás alá veszi.

— **Lussinpiccolói magyar munkások gyűlése.** Hogy Lussinpiccolóban is szép számmal dolgoznak már magyar munkások — az ottani két hajógyárban, kisiparosoknál és több szállodában és kertészetben — bizonyítja a „Népszava” alábbi híradása:

Lussinpiccolo (Isztria) magyar munkás-sága e hó 18-án, a „Buffet”-vendéglő helyiségében gyűlést tartott, amelyen a magyarországi politikai helyzetet vitatták meg.

Elnökké Jakab János, jegyző Gáspár Károly elvtársak választották meg. A napirendet németül Szilágyi Lajos, magyarul és olaszul Müller János elvtárs ismertette. Mindkét előadó a plurális választójog káros voltát ismertette s felszólította a jelenlevőket, hogy habár nem magyar területen laknak is, minden erővel segíteni kell magyarországi elvtársaik küzdelmét.

A gyűlés lelkes hangulatban ért véget. — **Felülfizetés.** A magyarajku munkás-ság október 4-én tartott táncmulatságán a következők fizettek felül:

A Könyvkötők Szakegyesülete 10 korona, Ternó Nándor, Prior Lajos 2—2 kor., Eberlein János, Zimmermann György, Horváth J., Demendör József, Lövy Pál, Meinhardt Károly kávé 1—1 kor., Szilágyi Árpád 40 fillér. A felülfizetésekért köszönetet mond a rendezőség.

— **Felolvasás.** A munkásotthonban (Via Fiumara 2. sz.) ma csütörtökön este magyar nyelvű felolvasás tartatik. Kezdeté fél nyolc órákor. Vendégek szívesen láttatnak.

— **Magyar bank Boszniában.** Azok a tárgyalások, amelyeket Lánzy Leó főrendiházi tag a Pesti magyar kereskedelmi bank elnöke egy magyar banknak Boszniában való alapítása érdekében folytat, — mint a N. Fr. Pr. írja — még nem haladtak annyira előre, hogy az alapítás megvalósítása a közel jövőben megtörténhetne. A tárgyalásoknak alapját a Lánzy Leó által kidolgozott memorandum az ugynevezett Kmetek megváltásának pénzügyi megoldását tartalmazza és még Bosznia annexiója előtti időpontban kelt. A tervezetet még nem fogadták végérvényesen, miután némely differenciáknak elsimítása, illetve függőben levő részletkérdéseknek tisztázása szükséges. Már most megállapítható, hogy az új bank a magyar kormány részéről semmiféle szubvenციót sem kíván és kizárólag arra számít, hogy a kormány, melynek főfeladata a paraszti birtokok megváltásának fontos ügyét előmozdítani — az új bankot e törekvésében támogatni fogja. Az új bank a bosnyák országos banknak működési körét semmi tekintetben sem zavarná vagy gátolná.

— **Két holttest exhumálása.** A temetőben tegnap délután 5 órákor exhumálták az e napokban öngyilkossá lett Kaftanich Miklósnak és 1906 május 2-án elhalt atyjának Kaftanich Gergelynek holttestét. A két holttestet az anya és a két halott hozzátartozói, továbbá Blasich Máriusz dr. városi főorvos jelenlétében egy sírboltban helyezték el.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tantestülete folyó évi november hó 3-tól kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások minden kedden és pénteken este 7-től 9-ig tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes.

Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, Via Ospedale, I. emelet) f. évi nov. hó 1, 2 és 3-dikán délelőtt 10—12 ig.

x És mégis igaz, hogy a legjobb, legmegbízhatóbb láziszser a valódi „Erő-sósborszesz”. Ezt hallani mindenkitől, aki egyszer kísérletet tesz vele. Oly ideálisan szerencsés összetételű sósborszesz ez, amelyet mindazok, kik az „Erő-sósborszesz”-t tettek meg állandó háziszserüknek, méltán nevezhetik az egészség örökének, nemcsak azért, mert páratlan erősítő hatásával edzi a testet, hanem mert tömördek esetben szolgál csillapítóul. „Erő-sósborszesz” 30, 40 fillér, 1 és 2 koronás üvegekben mindenütt kapható. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után Kosmos-laboratórium Győr.

x **Uj magyar hentes üzlet.** Szathmáry György, a helybeli Baccarich cég volt első segédje, Viccolo della Germania 1. szám alatt a kis vásárcsarnok közelében e hó 20-án magyar hentes üzletet nyitott, hol az összes e szakmába vágó cikkek kitűnő minőségben tisztán készítve és kezelve naponta frissen kaphatók. Ajánljuk a törekvő fiatal magyar iparost a fiumei magyarság jóindulatu figyelmébe.

x Ami jól izlik, az a szervez. tnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle Emulsio“ feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszer-tárakban.

A közönséghez!

1908. október elsejével új előfizetést nyitunk „A Tengerpart“-ra, mely Fiuménak egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiemei magyarság érdekeiért és törekvéseiért.

„A TENGERPART“

nemsokára hatodik évfolyamát kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen állandó támasza és zászlóvivője volt a fiemei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kettőzött erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehetetünkkel szolgálni fogjuk a fiemei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART“

egyedüli talpköve volt eddig és lesz a jövőben is.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

„A TENGERPART“

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Távirat ◀▶ Telefon.

A delegáció és a Nasztics ügy.

BUDAPEST, okt. 22. A magyar delegáció ma Zichy Tivadar elnöke alatt ülést tartott. Babics Ljuba horvát delegátus interpellációt intézett a hadügyminiszterhez, megkérdezően, van-e tudomása arról, hogy Naszticsnak a nagyszerb propagandát leleplező röpiratban osztrák-magyar katonatisztek is azzal vannak vádolva, hogy résztvettek a nagyszerb mozgalomban.

Fegyverkiviteli tilalom.

BUDAPEST, okt. 22. A „Magyar Távirati Iroda“ jelentése szerint a kormány, hogy bebizonyítsa a monarchiának a balkáni béke fenntartására irányító törekvéseit és tekintettel a Szerbiában és Montenegróban jelenleg uralkodó viszonyokra, mely országokban minden összeütközést lehetőleg meg akar előzni, megtiltotta fegyvereknek és hadiszereknek kivitelét és az ország területén való átvitelét.

Sajnálkozás kifejezése a Vukotics esett miatt.

BUDAPEST, okt. 22. A cetinyei osztrák-magyar követ megbízást kapott, hogy Nikita fejedelemben és a montenegrói kormánynak élénk sajnálkozását fejezze ki azért, hogy egy félreértés folytán Zágrábban föltartóztatták a montenegrói fejedelem külön követét, Vukotics tábornokot.

A Lloyd gőzösök bojkottálása megszűnt.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 22. Az osztrák Lloyd gőzösök rendszeren folytatják kirakodásukat az új haidar-pasai kikötőben, ahol maguk a címzettek gondoskodnak az áruk kirakásáról.

Smyrnából érkező jelentések szerint az ottani kikötőben is már normálisan folynak a Lloyd-hajók munkái. Maguk a hatóságok igyekeznek a kirakodást lehetőleg megköszönni.

A törökök nyugtalankodnak.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 22. Bulgáriának békés kijelentései dacára folytatott állandó fegyverkezése itt nagy nyugtalanságot kelt. A mohamedánok előkészületeket tesznek az általános fegyverkezésre.

Kardosékat felmentették.

BUDAPEST, okt. 22. Tíz napi tárgyalás után ma a közönség óriási érdeklődése mellett kihirdették a bankszalással vádolt Kardos család ügyében az ítéletet. A bíróság úgy a fogva levő Kardos Árpádot és Gézát, mint a szabadlábon levő Kardos Zoltánt, Lipótot és Dezsőt, büntetendő cselekmény hiányában a vád és következményei alól felmentette és a két fogva levő vádlottnak azonnali szabadlábra helyezését rendelte el. Indokolásában a bíróság kimondja, hogy semmi elfogadható bizonyíték nem tálatatott arra nézve, hogy a vádlottak a rendes kereskedelmi ügyszokásoktól eltérőleg és a kereskedelmi törvény ellenére cselekedtek volna az inkriminált ügyekben. Vécsey Tamás műegyetemi tanár jogi képviselője felbbezett az ítélet ellen, a vádlottak természetesen megnyugodtak benne.

Elmozdított román tanító.

ARAD, okt. 22. Aradvármegye közigazgatási bizottsága nemrég Popovics Demeter román tanítót nemzetiségi izgatás miatt pénzbírsággal sújtotta. Apponyi Albert kultuszminiszter, khez az iratokat át ktték, értesítette most a vármegyét, hogy az izgató tanító elmozdítását rendelte el.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyerme-

kük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Első fiumei magyar urí és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végzetének.

Az urí teremben pontos és jó kiszolgálás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szepítoszerek stb. stb.

Jó magyar házikoszt

kapható Fiume Via Germánia 11. III. emelet O. E.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Kumin Ferenc urtól a Via Germania 2. sz. alatt lévő

Sport-vendéglőt

átvettem.

Kérem a n. é. közönséget, hogy azt a bizalmat, melyet Kumin Ferenc urral szemben tanusított, reám is átruházn sziveskedjék.

Főtörekvésem oda irányul, hogy kitűnő házikoszt, valamint itatok és kiszolgálásban a n. é. közönséget kielégítsen.

Tisztelettel

Hönsch Pál

a Sport-vendéglő tulajdonosa.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj

mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg felénk.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujonnán érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Azonnal átadó

egy két szobából s fürdőszobából álló lakás teljes két szoba butorral együtt a város központjában. Bővebbet Kohn S. cipőüzletében. Via del Governo.

Eladó butór.

Fgy komplet szalon és egy világos k eményfából készült urí szoba alig használt állapotban eladó. Cim a kiadóba.

